

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Numal de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tra România și America
10 Cor.

Numal de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Frăție.

(S) Murind la 1382, Ludovic de Anjou, moștenitorul legitim atât al arpădienilor din Ungaria, cât și al piaștilor din Polonia, a lăsat în urma sa două fete, dintre care una, Maria, s'a măritat după Sigismund de Luxemburg, care a luat tronul Ungariei, iar alta, Hedviga, după Jagello, ducele de Lituania, care s'a botezat și a luat sub numele Vladislav II tronul Poloniei.

Sigismund, în urmă și rege al Boemiei, și împărat roman, murind la 1437, a lăsat în urma sa o singură fată, Elisabeta, care s'a căsătorit cu Albrecht de Habsburg, primul Habsburg în tronul Ungariei, și el atât rege al Boemiei, cât și împărat roman. El moare însă la 1439 fără de copii.

În tronul Ungariei se ridică dar Vladislav Jagellonul, regele Poloniei și fiul Hedvigei. Incurând însă Elisabeta naște un băiat, Ladislav Posthumul, și la 1444, după Vladislav moare în bătălia dela Varna, acest moștenitor legitim ocupă tronul sub regența lui Ioan Corvin.

Murind Ladislav Posthumul la 1457 fără de moștenitor, se începe lupta între Habsburgi și Jagelloni pentru tronul Ungariei și în toată această lupte e proclamat rege Mateiu Corvin. Lupta se urmează însă și în timpul domniei altfel binecuvântată a lui Mateiu Corvin, dar abia după moartea lui iese învingător Vladislav II, alt Jagellon, care avea mai multe drepturi. Acest Vladislav

om cu deosebire slab, în timpul căruia nobilimea condusă de Ioan Zápolya ajunsese atotputernică și crease legile lui Verböczy, a încheiat la 1515 cu împăratul Maximilian un tractat familiar, în virtutea căruia Ferdinand de Habsburg, nepotul împăratului, a luat în căsătorie pe Ana, fiica regelui, iar Ludovic, fiul și moștenitorul regelui, a luat în căsătorie pe Maria, sora lui Ferdinand, și s'a hotărât ca Ferdinand și Ludovic să și fie unul altuia moștenitori în lipsă de moștenitori direcți.

Acest tractat familiar e confirmarea dreptului de moștenire rămas de la Albrecht și de la Ladislav Posthumul, care au fost recunoscute și de statele Ungariei în mai multe rânduri.

Cu toate acestea la 1526, după ce Ludovic II apierit în bătălia dela Mohács, o parte din nobilime n'a voit să recunoască legitimitatea succesiunii lui Ferdinand I, ci s'a adunat împrejurul lui Ioan Zápolya, care s'a declarat vazal al Sultanului Suleiman II.

Doisprezece ani în urmă însă, în tractatul dela Oradea-mare, Ioan Zápolya a recunoscut și el, că regele legitim al Ungariei e Ferdinand, dar nobilimea resvrătită tot a continuat lupta răzâmându-se pe puterea sultanilor.

Nepotul lui Ferdinand, Rudolf II., a fost recunoscut și el în tractatul încheiat cu Sigismund Báthory drept regele legitim al Ungariei, fratele acestuia, Mateiu, deasemenea, dar o parte din nobilime tot a urmat lupta în frunte cu Moise Székely, cu alt Báthory,

cu Bethlen, cu Rákoczy-eștii, cu Tökölyi și în cele din urmă cu Francisc Rákoczy.

În adevăr însă Ferdinand I., a moștenit dela Ludovic II aproape numai drepturi, căci aproape întregul regat ungar eră sub stăpânirea turcească și abia după multe și grele lupte urmate în timp de două veacuri au ajuns Habsburgii să scape nu ca regi, ci ca împărați Ungaria de sub jugul turcesc.

Așa ni-se prezintă lucrurile în toate scrierile istorice ale popoarelor din Europa. Noi însă, care am învățat istoria în școlile din Ungaria și mai ales în cele maghiare, le știm cu totul altfel. Pentru noi Ferdinand I. și toți urmașii lui legitimi sunt niște usurpatori, iară Ioan Zápolya și fiul său Ioan Sigismund, Báthory eștii, Bocskay, Rákoczy-eștii, Bethlen, Tökölyi nu sunt răsvrățitori, ci mari eroi, apărători ai patriei, cărora avem să ne închinăm ca unor sfinți. Prințul Eugen de Savoia, Ludovic de Baden, marele elector de Brandenburg și toți ceilalți, cari au purtat lupta pentru eliberarea patriei noastre, sunt niște aventurieri, cari n'au câștigat nici un titlu la pietatea noastră, iară Leopold I., care a încheiat tractatul dela Carlowitz, ni-e numai dușman al preamăritului Tökölyi și al încă mai prea măritului Francisc Rákoczy.

Dacă așa vedem cu toții lucrurile, nu este greu să ne înfrățim, ca să purtăm mai departe lupta seculară. Dacă însă între noi sunt și oameni, cari au mai cetit câte ceva și după ce au ieșit din școală și s'au dume-

FOIȚĂ ORIGINALĂ A TRIBUNEI.

Din viața lui Radetzky.

Revista germană »Österreichische Rundschau« dă câteva date interesante din autobiografia lui Radetzky, până aci necunoscută.

În anul 1814 generalul Radetzky eră comandantul suprem al armatelor aliate austriace, rusești și prusace, iar prințul Schwarzenberg eră șeful statului-major. În 30 Martie a aceluiaș an, după lupta dela Lipsca și după înfrângerea lui Napoleon în presara intrării în Paris, regele Wilhelm al Prusiei, țarul Alexandru al Rusiei și împăratul Austriei Francisc s'au dus în Belleville cu carterul general. Radetzky s'a sfătuit înaintea porții Parisului cu comandantul gardei naționale franceze despre intrarea plănuită pe ziua următoare a trupelor aliate. Intorcându-se la Belleville noaptea târziu de tot, și ne aflând nici o cameră goală s'a culcat pe masa de billard din anticamera prințului Schwarzenberg. Deodată se trezește și un general francez cu numele Caulaincourt care eră și adjutantul împăratului Napoleon, stă înaintea lui și-i raportează, că Napoleon e înclinat să cedeze Italia, Holanda, provinciile Rinului, Alsația-Lotaringia și Franche-Compté, dacă-l vor recunoaște și de aci înainte de împărat. Radetzky l-a prezentat pe Caulaincourt țarului Alexandru, care n'a primit propunerea împăratului Napoleon până a doua zi și și atunci numai dacă se supune necondiționat.

În congresul dela Viena, marile puteri cari au luat parte la câte-va războaie, au tras folos din

învingerea cea mare, numai Austria nu a fost în stare să se valideze. Nu câștigă tinuturi, domniitorul ei abdice de titlul de împărat roman, abdice de domnia — numai la aparență — asupra Germaniei. În acest timp Napoleon cucerește din nou tronul, congresul se împrăștie și domniitorii intră iar în luptă.

Armatele rusească, prusacă, engleză și austriacă înving la Quatre și Bellealliance și impresoară din nou Parisul. Înainte de intrarea în Paris, marile puteri cu greu se înțeleg și împart Parisul în trei districte pe seama trupelor rusești, prusace și austriace. Natural, că tot Austria a primit partea cea mai rea, ba cea mai mult: diplomația Prusiei o amenință cu războiul, dacă împăratul Francisc ar voi să ia parte la încheierea păcii dela Paris.

Pentru aceasta și pentru că domniitorii susțineau că din partea Austriei nu erau în luptă decât numai 30.000 soldați, împăratul Francisc s'a hotărât să și arate armata sa austriacă împăratului Wilhelm și țarului Rusiei. El chiamă la sine pe Radetzky și-l întreabă, că nu se fac de rușine, dacă ar concentra armata austriacă într'o tabără, ca să arate, că în Franca sunt mai mult de 30.000 de luptători austriaci. Radetzky răspunde că ori și când ar putea concentra în Dion sau Lyon 100.000 de oameni. La porunca împăratului încă în noaptea aceea pleacă la Dion unde era corpul de armată rezervă de sub comanda prințului Ferdinand.

Prințul primește raportul lui Radetzky Duminică înainte de amlazi și zice că concentrarea e o prostie și nu-i cu putință și nici nu se va întâmpla.

După masă din nou îl chiamă pe Radetzky și generalul din nou raportează că concentrarea trebuie negreșit să se facă. La acestea prințul răspunde, că el nu va asculta și nu-și va concentra corpul său de armată. Moștenitorul de tron care era la audiență l'a întrecat pe Radetzky, că oare ce-l de făcut? La acestea Radetzky a răspuns următoarele:

— În urma poziției mele ce o ocup în armată în înțelesul dorinței hoărăite a împăratului nu pot face altceva, decât să dau poruncă celui mai bătrân general în rang, conțelul Nostitz, ca să ia el comanda corpului de armată dela prințul Ferdinand și să se supună poruncilor mele.

După acestea prințul Ferdinand totuși s'a supus.

Radetzky s'a întors la Paris, a spus împăratului că în onoarea domniitorilor străini, pune la cale o mare manevră de cavalerie eu ocaziunea concentrării.

La acestea împăratul a dat poruncă, ca prințul conform planului lui Radetzky, să ia parte la manevră cu toată cavaleria sa. Radetzky pleacă la Dion la prințul Ferdinand, dar iar nu l poate îndupleca ca să asculte, li spune și comandantului Schwarzenberg, și și acesta îi poruncește lui Ferdinand, ca să asculte de porunca împăratului. Dar prințul nici atunci nu se învoește. Atunci Schwarzenberg se duce la Dion — cu trei zile înainte de sosirea domniitorilor — li poruncește prințului, dar prințul tot numai cu a treia parte din cavalerie face exercițiile.

În ziua premergătoare sosirii împăratului, generalul Duca e trimis la prințul Ferdinand, care-i spune că are să iasă negreșit cu toată cavaleria.

rit aspra adevărului, înfrățirea o să se facă cu anevoia.

Ne-am deprins din copilărie cu »mégis hunczut a német!« și li-s'a infipt multora dintre noi în minte gândul, că Neamțul ne stoarce măduva din oase și trăiește storcându-ne sudoarea. Să ne întrebăm însă ce ar fi azi în țările Coroanei ungare, dacă n'ar fi sărit Apusul, ca să le scoată de sub stăpânirea turcească și n'ar fi ostănit Neamțul, ca să restabilească'n ele ordinea legală și să propage cultura.

Nu le-au făcut fără îndoială aceste din curată dragoste, ci pentru că așa cereau interesele lor, care erau, cum sunt și azi, sunt legate de ale noastre, dar erau și sunt și ale noastre de ale lor. — Numai întinzându-și puterea spre Răsărit au putut să-și împlinescă Habsburgii marea menire istorică, dar și popoarele dela Răsărit numai răzămându-se pe dânsii au putut să se ridice din starea ticăloasă, în care se aflau acum vr-ee sută și cincizeci de ani, când împăratul Carol VI a plămuit sancțiunea pragmatică, prin care hotărește, ca nici odată țările stăpânite de dânsul să nu mai fie despărțite unele de altele.

Dacă nu ar fi cerut și interesele popoarelor hotărârea aceasta, ea nu ar fi fost primită de toți cu recunoștință și păstrată cu sfințenie timp atât de îndelungat.

Văzând însă cele ce se petrec, ni-se impune gândul, că mult mai trebuie să se lumineze cetățenii regatului ungar, ca s'o înțeleagă cu toții aceasta și să se pătrundă de convingerea, că înfrățirea adevărată e cu puțință numai fiind făcută cu dorința de a da o nouă putere monarhiei habsburgice, de care e legată de patru sute de ani aproape soarta lor și dela care atârnă viitorul popoarelor din Răsărit. — Incercările de a pune la cale înfrățirea pe alte baze ne pot să ducă la desbinări și prin ele la slăbirea obștească.

Dar deoarece a făcut exerciții 14 zile numai pe un anumit loc, comandanții se temeau, că producțiunea nu le va succeda, dacă se va face cu toată cavaleria. Conducerea a încredințat-o Schwarzenberg lui Radetzky. Radetzky da ordina, ca la exerciții să ia parte laireaga cavalerie, pretutindeni să fie pusă înainte batalioanele cele mai bine instruite, cealaltă cavalerie să vină în rândul al doilea și al treilea. La orisicare și în parte ca inspecție un ofițer din statul major, iar pe lângă prințul Ferdinand un general.

În ziua următoare a succes de minune înaintea celor trei domnitori marea producțiune militară. Trupa călărașilor care înaintă în trei șire atât de mult i-a plăcut țarului Alexandru, încât pe generalul-adjutant Undarov numai decât i-a trimis la St. Petersburg, ca să învețe și cavalerimea rusească modul de luptă în grupe.

Acesta este începutul modului de luptă în grupe al armatei rusești.

În 1847 Radetzky e comandant suprem la Buda. Împăratul îl cheamă la Viena și-i dă ordin, ca să plece îndată la armata din Italia, dar întâi să se prezinte la prințul Metternich și în dimineața zilei următoare la împăratul. În dimineața aceea împăratul l-a întrebat pe Radetzky, ce oare a vorbit cu Metternich. Radetzky răspunzând că

Cum se petrece în Paris.

— Corespondență particulară a «Tribunei». —

Paris, 30 Martie.

În Paris se află concentrat tot cel bun și rău în Franța, tot cel bun și rău pe fața pământului. Fiecare are să găsească aici ceea ce caută. Aici se îngrămădesc bogății din Franța, capitaliștii din lumea mare, studenții și artiștii cari doresc știință și inspirație, lucrători din toate părțile și din toate branșele.

Pe mulți i-am întrebat: ce le place în Paris?

»Ce să stau în America, mi-a zis un american bogat care trăiește aici cu familia sa, când aici ai tot ce îți trebuie. Nu cunosc alt oraș, care să fie atât de plăcut ca Parisul«. Un pictor mi-a răspuns: »Muzeele bogate, orașul simetric, aerul schimbăcios, Seine visătoare... toate îți inspiră aici impresiuni, emoțiuni adânci, toate îți dau o concepțiune solidă despre artă. Aici îți câștigi o țintă pentru care merită să lupți... Într'adevăr bucuros răbd foame...« — Și lucrătorul mai bucuros tînde spre Paris, căci îl farmecă »mişcarea cea mare« și »teatrul«.

Ca rezultatul mai multor impresiuni vreau să expun aici esența, psihologia distracțiilor din Paris. Mă simțesc îndemnat să o fac mai cu seamă, fiindcă văd că cei mai mulți au niște idei foarte greșite despre francezi. Înainte de toate mulți confundă Parisul cu Franța. Dar Parisul cum îl judecă străinii? Vin cu niște prejudeți aici, faize despre francezi, stau în Paris o săptămână două, lumea nu o cunosc, vizitează muzeele și cabaretele de noapte și trag concluzia: »Francezul e cel mai inteligent și mai înmoral din toate popoarele«. Oamenii aceștia judecă ca englezul acela, care a debarcat în Calais și văzând pe stradă o femeie franceză care avea păr roșu și a notat în carnet: »Francezele au păr roșu«.

Cred că nici unde nu poți cunoaște un om ori un popor mai bine, decât când își petrece.

Cum își petrece Parisul? Mi-ar fi imposibil să i însir aci toate distracțiile cari sunt atât de multe și atât de diferite.

În general distracțiile din Paris sunt de trei soluri.

În primul rând trebuie să amintesc distracțiile, cari ne ridică la dignitatea de om: știință și artă ca distracție. Nu există oraș pe lume care să aibă la dispoziție atâtea instituțiuni culturale, toate concentrizate și bine organizate, unde ai avea ocaziune să te instruezi atât de ușor, cași în Paris. Cursurile publice la Sorbona, la Institut de France, la Ecole des Hautes Etudes sociales... teatrele și

concertele nenumărabile au cei mai perfecți artiști din lume, muzeele atât de bogate și saloanele de pictură, jurnalele mari cotidiene ca Gil Blas, Goulois, Figaro, Debat politique et littéraire, sau cele săptămânale ca Les Annales, Illustration... etc. etc. Toate contribuiesc la desvoltarea minții și a inimii. Și distracțiile acestea sunt atât de perfecte, atât de profunde încât prin cugetările și prin emoțiunile cari le produc în om, divină adevărat lucru, iar lucrul cel mai greu, distracție. Ți-se pare că a dispărut limita între lucru și distracție cari reoglindează gustul fin din cercurile aristocrației intelectuale.

Cine a gustat odată din izvorul acesta al vieții, rămâne vrăjit pentru totdeauna.

Soiul al doilea de distracție prelinde dela aderenții săi două însușiri indispensabile: bogăție materială și sărăcie intelectuală. E un cartier întreg în Paris, Montmartre care le stă la dispoziția bălaurilor acestora cari n'au alt ideal de cât să trăiască în orgii. Aici aflăm scene, cari nu se pot descrie.

Să nu credem însă că orgiilor acestora francezii le dau caracterul propriu. Nici într'un oraș din provincie nu vom găsi localități ca cele din Montmartre; ba din contră orașele în Franța sunt mai modeste ca la noi.

— Străinii sunt aceia, cari poartă tonul în Montmartre. N'avem decât să intrăm într'o localitate de noapte ca să ne convingem că publicul aici e foarte internațional, iar muzica le-o fac nu francezii ci totdeauna — țigani români ori unguri. — Dar cum se explică că tocmai Parisul are meritul a fi capitala orgiilor? Înainte de toate fiindcă aici trăiesc oamenii în cea mai mare libertate și toate bătărâniile se trec cu vederea, apoi noștii venind la Paris se cultivează în Montmartre imitând tot ce văd pe acolo, căci văzut ai trebuie să fie bine, căci o fac și alții. Cu ciudate, idei se reîntorc oamenii aceștia acasă! De mulțori mă pune pe gânduri faptul acesta, mai cu seamă fiindcă cu regret trebuie să văz că cea mai mare parte din boierimea noastră, »speranța neamului«, în Montmartre își ia educațiunea.

Să vedem acum, cum își petrece masa cea mare, poporul de rând în Franța.

Dar înainte de toate trebuie să-mi dau seamă prin câteva cuvinte, cum e poporul francez, muncitorimea franceză?

Dintre popoarele latine țaranul și meseriașul francez e cel mai lipsit de inteligență. Din naștere îi lipsește simțul estetic. N'are nici un simțământ pentru natură, și cei mai interesanți, poporul acesta e atât de sărac, încât nici cântări populare n'are. Ar sta aici în Paris atâtea instituțiuni, toate gratuite, la dispoziție pentru a se

de, a vorbit, — împăratul l-a zis că în cazul acesta știe dar tot. Radetzky a replicat însă că deși prințul a vorbit timp de trei ore, totuși știe mai puțin decât lasinte de aceasta. La acestea explicații lui Radetzky situația politică a Austriei. Împăratul a spus, că n'a putut să înceapă războiul anul trecut în Italia, deoarece armata austriacă a fost așa de neputincioasă în tabăra dela Munkendorf, încât prusienii ziceau, că oastea austriacă nu plătește nimic și întovărășindu-se cu Anglia, au izolat Austria. I-a dat ordin lui Radetzky ca să merge în Italia și să pregătească oastea pentru războiul din anul viitor.

În Martie, același an, Radetzky sosește în Milano, la comanda dela Frimont, concentrează armata la Montechiari, o instruează, în loc de modul de luptă în grupe introduce lupta cetelor singuratică, ofițerimea o lădămăuă ca să se poarte cu factorii în mod blând și uman, oprește bătaia și pedepsirea strajnică față de soldați și în tot felul caută să mărească puterea de a luptă a armatei.

Acesta nu le-a venit bine la socoteală generalilor comozii și leneși, îl părăsesc pe Radetzky și împăratul trimite în Italia pe ministrul Kolovrat pentru examinarea armatei. În urma raportului făcut de Kolovrat, împăratul își arată mulțumirea față de generalul Radetzky și-i ridică plata dela opt la șaisprezece mii de fiorini.

Eticheta la curtea țarului.

»În împărăția mea numai un om însemnat este; acela, cu care vorbesc, dar și acela numai cât timp vorbesc cu el.« Această mândră exclamare pe care odată atotputernicul țar al Rusiei Nicolae I, a spus-o ministrului său, contele de Nesselrode, caracterizează mai bine eticheta curții rusești. Atotputernicia, mărirea și pompa se întruchipează în persoana sfântă a țarului și dela el se reflectează asupra aceluia, cari sunt atât de norocoși, că pot trăi în jurul lui. Descendență, bogăție și tradiții nu contribuie la deschiderea drumului spre curtea imperială; și rangul dăruit de atotputernicul țar deschide ușile spre miraculoasa curte. Și cel mai sărac țaran află drum deschis într'acolo, dacă țarul l-a ridicat la rang mai mare și în privința aceasta curtea imperială rusească este cea mai democratică între toate curțile domnești de pe lume. Sunt în Rusia familii priuciare, ale căror membrii nu s'au putut și nici nu se vor putea mândri de aceea distincțiune, că ar fi șezut cândva față'n față cu M. Sa împăratul.

Chiar și împărăteasa cu cea mai mare strictețe observă eticheta veche; în societatea sa primește numai astfel de dame, ale căror bărbați au fost distinși de cătră țar. Dame americane foarte bogate, cari sunt măritate în Rusia după principii

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de clădit.

Fabricațiile proprii din marmură, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Gygyebon, Déva și Bánpartak.

cultiva dar ce să-i faci, când nu le simțeste necesitatea.

Să credem doară că poporul francez e instruit? Da, a învățat să cetească ca să poată gusta cărțile pornografice, cari sunt atât de răspândite în Franța.

Dar nici nu prea e aici, cine să-i conducă în direcție mai sănătoasă. Jurnalele mai dătătoare de ton îngust, sunt scumpe, dar și neînțelese pentru ei. Apoi nici nu află aici ediții populare cum vedem spre exemplu la vecinii lor, la germani, »Unin Bibl.« ori »Mayers Bibl.« și multe altele... Asociațiunii pentru propagarea culturii între popor, ca în Berlin, unde profesorii universitari și studenții se ocupă de muncitorime, aranjează petreceri frumoase și instructive pentru popor, aici degeaba vei căuta. Poporul acesta e lăsat cu totul singur, în sărăcia sa intelectuală.

Și totuși nu putea zice că de fel nu s'ar ocupa aici inteligența de muncitorime. Ba din contră, sunt mulți, cari au aia'a suflet să răpească dela acest popor încă și ultimul mijloc, care îl deosebește de animal: religia.

Între asfel de împrejurări vom înțelege ce distracții își poate căuta poporul acesta. E evident că n'are să se delecteze în plăceri intelectuale, pe la teatre, prin sa'one de pictură prin bibliotecă pe la cursuri publice. El se va simți bine lângă absint (un fel de răchiu) și în cabaretele lor diferite. Ce-s cabaretele acestea? Cafenele, unde ai putea ția fumul cu briceagul, unde »artiștii« lor se produc cu dansuri și cu cântări. Melodie în cântările aceste de cabaret, nu se cere; dar ca să aibă succes splendid, au să fie foarte pornografice ori să-și bată joc de religie.

Dar mai ste o distracție poporul acesta: chinuirea animalelor. Zilnic ai să vezi brutalitățile cele mai mari față de animale dela acești »propagatori« ale ideilor umanității.

Căutai să dau un tablou cât să poate de real despre distracțiile din Paris. La mulți li-s'o părea cam rece. Și într'adevăr e așa, căci așa-i viața aici. Ori și cât te-ai simți de bine în metropola științelor și artelor, îți lipsește ceva ce ț-ar îndulci viața.

Lipsește aici veselia în cântări de jale și de veselie, în sârbe, ardeleni și horă... Dar mai mult îți lipsește iubirea... Și cine le dorește acestea va fi totdeauna acasă cu gândul.

Octavian Crișmariu.

ruși, foarte de multe ori s'au înșelat în speranța de a s'ajunge la curtea domnească.

Și în viața familiară a țarului domnește eticheta aceasta fiind silit domnitorul foarte de multe ori să refuze astfel de complențe, cari în familiile burghize se primesc de naturale. În tot locul el merge înainte, el șede mai întâi la masă, și totodată el se scoală dela masă primul.

Cu ocaziunea audienței la cari pot se ia parte și personajii mijlocii, țarul nu dă mâna cu nimeni.

Eticheta interzice ori și cărua a șede jos în prezența țarului, excepțiune numai la prânzuri imperiale se face. În practică de foarte multe ori țarul nu observă eticheta și atunci poștește ambasadorii diferitelor puteri să șadă. Ministrilor numai la consiliul de stat le este permis a șede în prezența țarului. Înștințările săptămânale ministrilor le fac stând în picioare și la astfel de ocaziuni țarul din complență stă un timp și el în picioare.

Eticheta interzice mai departe, a se prezenta cineva în haine civile înaintea țarului. Excepțiune în privința aceasta vre-o deputațiune de țărani și — ambasadorul american.

Fiecare funcționar rus are uniforma sa, în alte haine nu-i este permis a merge la țar.

Interesant, că dignitățile dela curte au nume nemțesc; ca Zeremonienmeister, Jägermeister, Kammerherr și altele. Nicolae al II-lea, actualul țar, nu simpatizează cu nemții, și la început domniei sale a încercat să schimbe numirile nemțesci cu numiri rusești, dar se vede că eticheta a fost mai puternică decât el.

Cu ocaziunea serbărilor mari naționale damele se prezintă în haine naționale. Unele dintre pozoabele de pe cap sunt foarte scumpe.

Țarina poartă juvaere în preț de șase milioane de coroane.

Din Bihor.

Foamete în părțile Belușului. O veste de jale îngrozitoare ne vine din părțile Belușului. Oamenii mor rupți de foame, răpuși din lipsa hranei trebuincioase pentru susținerea traiului zilnic.

În satele noastre din părțile Belușului și Vașcoului deodată cu începutul iernii, s'au arătat deja presemnele primejdioase ale foametei, deoarece rodul sămănăturilor din vară a fost foarte slab, poame — câștigul cel mai de frunte al acestor sate presărate prin păduri și acățate pe coastele munților — mai de fel. Cucuruzul, mălăiul, hrana de căpetenie al lor, numai unde și unde a ajuns să fie cules, în cele mai multe locuri a perit total.

A venit apoi iarna, care între acești munți, au acoperit pământul cu strat de neaună de câte 1 1/2 metru, făcând astfel drumurile de ne străbătut, ori ce lucru prin păduri cu neputință, așa că din pricina aceasta a trebuit oprit tălaturul lemnelor, de unde mai aveau bieții săteni câștig de câte 2—3 pițule la zi, ajutându-se în câțiva și cu acești creștari. 5000 de oameni au fost cuprinși în aceste păduri cu tălaturul lemnelor, 5000 de familii au rămas asfel fără câștig din pricina asprimei iernii, osândiți să steie acasă, stând cu mâinile în sân, și năncând, căci trupul trebuie hrănit.

Ce să mânânce însă? Bucate strănse din vară nu-s, bani asemenea. Ce să facă? Au pornit la Beluș, unde și au vândut rodul pomilor înainte pe vară ce vine, și pe banii căpătați și-au cumpărat bucate, unii cucuruz, unii săcară. Și în acest lărg zace apoi germenele răuului.

Iată ce spun chiar și zlerale maghiare din Orade, bună-cară »Nagyvárad Napló«: »Lucru firesc, că aceasta săcară — ce-o cămpărau — nu e curată, ci amestecată cu săcară stricăcioasă sănătății, (țărani noștri li zic la aceasta săcară că e învâluită mama grăului). Din aceste bucate fac piță. Că își fac otravă prin aceasta, se înțelege nu știu. În sat nu știa nimeni ce primejdie li așteaptă. Cam pe la mijlocul lui Decembrie s'a arătat boala. Priveliște îngrozitoare. Oamenii de acestea bucate capătă zgârciuri, le incremenesc mâinile și picioarele, mâinile le încovoate spre spate. Foarte mulți mor. Nu știa nimeni, ce boală poate fi, până ce nu au dus pe unul în spital, unde după câteva zile s'a constatat că e otrăvit de bucatele mesteceate cu »mama grăului«.

Iată cum își duc traiul frații noștri din părțile Belușului și Vașcoului. Chiar și la cumpărarea bucatelor ce le trebuie pentru trai sunt înșelați în felul cel mai mișelesc, de către speculanți fără sufiet, cari în rândul precupeților nu-și dau seamă că în forma aceasta, săvârșesc o crimă-păcat groaznic, îndreptat împotriva vieții semenilor săi, din vina lor curmându-se sumedenii de vieți.

Și până acum nici nu se zvonește măcar, că s'ar porni cercetare severă împotriva precupeților, cari au vândut în loc de pâine otravă. Așteptăm însă, că ablegatul, pe care cu atâta căldura și dragoste l-au ales, dr. Vasile Lucaciu nu va lăsa treabă baltă, ci va și să răzbune acest păcat strigător la cer.

Despărțământul Orădan al »Astrei«. Dumineca trecută s'a ținut prelegere populară în satul Brusturi. S'au înfățișat din partea despărțământului dnii dr. Aurel Lazar, I. Sibian și I. Tărău, dl dr. A. Lazar deschizând adunarea și încheiând-o, iar dnii I. Sibian și I. Tărău ținând prelegeri.

Că ce rezultat frumos a avut această adunare, se învederează din faptul: când am intrat în comună, și am mers dealungul satului, nimeni nu zice un »bună ziua« către noi, ci ne priveau cu ochi străini, iar când ne-am depărtat, își ridicau pălăriile, și »D u m n e z e u« alduiască-vă și vă țină în pace și sănătate« nu mai încetau. Iar în cursul vorbirii dlui dr. Lazar, vedeam numai cum și unul și altul își făcea semnul sfetei cruci, în semn de evlavie și dragoste către vorbele ce le auzea.

Și aici s'a întemeiat o bibliotecă și s'a înființat o agentură a »Astrei«.

Duminecă în 5 Aprilie n. se vor ținea prelegeri în satele Leș, Chișirigod, și Țigănești. Iar Marți în 7 Aprilie n. în ziua de Bunăvestire se va ținea în satul Beznea la clăsurile 12 din zi.

Atragem îndeosebi atențiunea sătenilor și cărturarilor din jurul Beznei, să binevoiască a se înfățișa la această prelegere din Beznea, cu atât mai vârtos, că acesta este satul vestitului Klintók János coada lui Farkasházi, care în sfârșit s'a săturat până în gât de înșelătorile acestui trădător de neam, și însuși sătenii ne-au rugat să ținem acolo prelegere, căci z'ic, »suntem sătoși să auzim acum și vorbe din gurile domnilor noștri români«.

I. Tărău.

Jertfa.

De Teodor Bucureșcu.

Istoria ne spune și mărturiseste, că jertfa a format esența culturii neamului omenesc în toate timpurile și la toate popoarele.

Din șireagul vremurilor bătrâne — trălăte — apuse, de când știm, și până unde nu mai poate străbate acul minții noastre vedem la licărirea acestui opaiț, că în colbulita vremii carle mare și grea pe oricare filă, este scris cuvântul: jertfa...

În timpul înainte de mântuitorul lumii jertfa e isopul, ancora și lămanul mântuirii și fericirii, orice faptă frumoasă, adevărată și sfântă și orice dar bun; din jertfă se naște, prin ea crește și se adapă și tot dela ea piere...

Din jertfa bună și curată, se mântue Avel, prin ea crește și se mântue și Avram; tot dela ea se curată lumea de păcate: toată fapta bună și orice dar până la plinirea vremii din jertfă izvoarește; ea e »izvorul tămaduirilor«, — ea, care mișcă sufletul, lămoale, vindecă, curată, înalță și mântue inima; așa-i până la nașterea Mântuitorului.

Nașterea Mântuitorului iarăși cu jertfă se începe și de atunci încoco, dacă vom întoarce filele vremii vechi și nouă vom vedea, că orice individ, orice popor din jertfă se naște, prin ea crește, se mântue făcându-se tare și mare și tot dela ea piere, se stânge...

Au doară noi români, cei din viața veche, nu din jertfă ne-am născut și nu prin ea am ajuns până la plinirea vremii acesteia?

Eu zic că da: jertfa numai, ne-a dat mila păcii!

Tocmai de aceea acum, când vreau să schimbe rândulala firii să așteaptă, se cere și trebuie să se »ducă jertfă«.

Nu mai jertfa asigură: egalitatea și libertatea!

...Poporul nostru românesc, unde e bun și poate, își dă tot prisosul din munca lui lungă, mașteră și crudă — își dă și cămașa, — că el e bun, dupăcum spun toți — chiar și străinii, — el are suflet, în care se află și strălucește o rază: altarul nădejdi noastre de mai bine.

Toți cel buni și cari pot, aduc jertfă; dar oare ceice nu pot?

O aici! Aici se ridică smarul durerii și al morții, mii de suflete își împletesc mâinile în chip de rugă, plâng, se tănguiesc și cer jertfă dela noi cari ai lor suntem, cari dela ei ne-am născut și crescut, dela ei trăim...

În șirele acestea s'aude clocotul atâtor lacrimi neputincioase și deșarte, toate pline de desnădejde, amar și grele suferințe; cari strigă cu ultima suflare: jertfă, jertfă, jertfă...

Mulți-puștin, bogăți-sărăci, buni răi, drepti-păcătoși, cum suntem noi așa, — toată suflarea românească — să aducă jertfă!

Apostolii dela marginea pământului adunați-vă, mecenați uniți-vă și voi institute bănești aliați-vă, cei mai săraci îndurați-vă, și voi cei mai bogăți miluiți-vă cu toții; »toată frunza și iarba« românească nu cuget, o simțire, să facem jertfa cea mare a mântuirii: Fondul trăiniciei neamului, pentru care pun și eu suma nelsemnată în acțiune de 50 coroane.

Români din patru unghiuri, cu toți într'o unire; că fiind noi una, cine stă încontra noastră?

Fie jertfa aceasta: Fondul trăiniciei neamului pretutindenea întimpinat cu iubirea, credința și speranța, cu care a întimpinat dreptul bătrân Simeon pe Mântuitorul lumii; ca să zicem și noi că văzură ochii noștri: mântuirea...

Din România.

Casa rurală la Senat. Sedința de Marți. *Cuvântarea dlui Missir.* Cele două cuvântări ale dlui prim-ministru, ținute zilele acestea la Senat m'au determinat să iau cuvântul în discuția generală. Voiu căuta deci să răspund mai mult afirmațiilor domnului prim-ministru.

S'a spus că instituțiunea Cassei Rurale este o operă de înfrățire socială.

Dar starea noastră socială nu e așa de rea, pentru a fi nevoiți să întrebăm aceste cuvinte atât de grave: »înfrățire socială«.

Dar în ce mod face guvernul această operă de înfrățire? Împărțind pământul tuturor? Nu. — Ar fi o erezie — pământul nu poate fi stăpânit prin firea lucrurilor, decât de două categorii de oameni: de cei cari îl moștenesc și de cei ce îl agonisesc.

Guvernul voiește a împărți acest pământ prin Casa rurală.

De ce? Penitru că statul modern nu mai e un stat jandarm, ci un stat împărțitor de dreptate.

Intervenționismul în viața privată e una din datorile statului.

Întrebarea e, dacă acest intervenționism al Cassei rurale pentru a înlesni cumpărarea pământurilor pentru țărani, e bine venit.

Dacă această Casă rurală caută să dea pământ tuturor, e peste putință să fie admisă; dacă dă numai câtorva, de ce scopul ei este »înfrățirea socială«? Nu e prea pretențios?

Proiectul de față tinde să șicaneze marea proprietate.

Oratorul răspunde dlui M. Corbescu care susținea că felul de a se purta al proprietarilor, în deamănă pe țărani la revoluție, arătând că gustul de revoluție ai țărănilor, e de terminat de ceata de semi-docti, învățători și uneori preoți cari văd în marea proprietate un dușman continuu.

Proprietarii mari, e bine să se știe, nu se uită atât la interesul lor, cât la înfrățirea socială — cum îi place să zică dlui prim-ministru.

Oratorul încheie, spunând că primește legea, cu rezerva de a prezenta amendamentul în senzul observațiilor exprimate de domnul Cantacuzino.

Cuvântarea dlui Anton Carp. De opt zile se aduc neconținut diferite critici proiectului de față. Principala critică e că atacăm marea proprietate. Noi nu o atacăm, căutăm numai să punem la adăpost pe acei nenorociți, pe cari unii proprietari îi lasă pe mâna unor arendași jefuitori și cămătari.

Acesta a fost și scopul legii pentru tocmelile agricole.

Ideea unei Case rurale se găsește pentru întâia oară la comisiunea centrală dela Focșani, din care făceau parte Kogălniceanu și alți liberali și conservatori.

Oratorul arată situația proprietății mici, față de cea mare: 3,307.000 hectare proprietate mică până la zece hect. și 3,183.000 hectare proprietate mare.

Totalul pământului arabil e de 11 milioane hectare.

423.000 de țărani au mai puțin de 3 hectare. Cauza? Marea pulverizare a proprietății mici.

Analizează legile agrare dela 1864 încoace.

Cea dintâi lege — zice dl ministru de domenii — care stabilește vânzările în loturi e cea dela 1881.

Ion Brătianu cerea țăranilor prin aceea lege un vărsământ de 20 la sută, pentru cuvântul că ei nu voiește să facă împroprietări pe pământul Statului, ci vânzări.

De ce? Penitru că cel care nu poate să cumpere astfel dovedește că nu a putut până în acel moment să economisească ceva, și deci nu merită să fie încurajat. (aplauze.)

Dl Carp cu prilejul acestei legi, cerea ca să se dea pământ unui om care n'ere nimic, pentru a l putea munci, sau închiria, ca să poată trăi.

E aceasta o susținere sănătoasă? D. Arion zice că dl P. Carp vrea să facă o proprietate mijlocie.

Dl Carp dela 1890—95 a pus în vânzare 351.000 hectare în loturi dela 5 la 10 hect., și 20.000 hect. loturi de 10—25 hect. Aceasta penitru că nu se prezentau destul oameni, cari să cumpere loturi mari de pănânt.

Să revin la Casa rurală de azi. Scopul ei e să înlesnească creditul țăranilor și să servească de intermediară între proprietari și țărani.

Actul de vânzare și de ipotecă se face după ce fiecare țăran și-a ales parcela lui de pănânt.

Dl Cantacuzino s'a mirat văzând că lipsesc din proiect două dispozițiuni: aceea de a rezerva o cinclme din pământul cumpărat pentru proprietatea mijlocie și că tratativele să se facă numai prin Casa rurală.

Rău a înțeles dl Cantacuzino tratativele făcute cu guvernul.

Conservatorii ne cereau să cedăm pentru două puncte, rezervându și alte trei. Se putea lua în considerare un asemenea fel de a trata?

Noi lăsăm proprietății mijlocii posibilitate de a ce crea.

Citează pentru aceasta mai multe articole din lege.

Arată că rău fac conservatorii carpiștii când spun că își fac rezerve asupra legii de față, deoarece nu pot preinde aceasta decât atunci când a și face rezerve ar fi un drept al lor.

Rezervele pe cari și-le fac, au de scop să discrediteze instituția »Cassei rurale«.

Sau cred conservatorii că e încă timpul ca ceerce face un partid, celălalt să desfacă?

Răspunde dlui Cantacuzino, care susținea că nu se cumpere moșii decât la licitație și că țărani să nu trateze direct cu proprietarii.

Acesta nu se poate, căci ar însemna să cumpărăm moșii prin Casa rurală, fără ca țărani să vrea. Țărani nu vin în contact cu proprietarii decât pentru a vedea pământul pe care îl cumpără, iar prețul îl stabilește Casa rurală.

Răspunde dlui Disescu care susținea că sub solul pământului să îl cumpere statul, arătând că e mai bine să lăsăm țărănilor.

Răspunde apoi dlilor C. Disescu și Xenopol, la acuzația că instituțiunea Cassei rurale are un caracter prea comercial, arătând că această acuzatie nu are nici un temei.

Dl ministru de domenii încheie rugând senatului să primească această lege, penitru că astfel să se poată ajunge la scopul spre care tinde întreaga operă de reforme votată de parlament în această sesiune, și anume împăcarea claselor sociale, prin o mai dreaptă împărțire a pământului. (Aplauze.)

Cuvântarea dlui prim-ministru. Dl prim-ministru cetește un pasaj dintr'un discurs al dlui P. Carp din 1889, care descrie starea mizerabilă a țăranimel.

Acestea sunt toate motivele pentru cari votăm această lege.

Avem deci de partea noastră și autoritatea șefului dv. precum și cuvintele dlui Cantacuzino, care arată mizeria țăranimel într'unul din discursurile dsale de mai zilele trecute.

Atunci de ce volți să ne împledecați de a face o operă cu adevărat mare? (Aplauze.)

Ședința se ridică la orele 6 jum.

Un nou birou. Pe lângă ministerul de interne se va înființa în curând un serviciu, care se va ocupa exclusiv cu controlul lotărilor statului și al celorlalte lotării.

Budgetul ministerului instrucției se soldează cu 31.400.000 lei la cheltueli, cu 2.200.000 lei mult de cât anul trecut. Din această sumă se va cheltui mai mult: 1.017.000 pentru învățământul primar; 872.000 lei pentru cel secundar și 649.000 lei pentru materialul școlilor.

Lefurile profesorilor, institutorilor și învățătorilor au fost restabilite așa cum erau înainte de 1901—1902.

S'au realizat economii la diferite capitole. Budgetul Cassei școlilor a fost fixat la 5.760.000 lei și al Cassei Bisericii la 17.500.000 lei.

Subdirector la Teatrul Național. D. Haralamb G. Lecca, cunoscutul autor dramatic, a fost numit sub-director al Teatrului Național.

Alegerea este cu atât mai nimerită cu cât noul sub-director nu este numai cel mai fecund dramaturg, și cel mai iscusit traducător al nostru, — ci și observatorul pătrunzător, care de o vreme trăește numai în teatru și pentru teatru.

Dl Ioan Bogdan decanul facultății de litere și membru al Academiei române, va face Vineri în ședința publică a Academiei o comunicare despre »Inscripțiunile dela Cetatea Albă și stăpânirea Moldovei asupra cestei cetății.«

Din străinătate.

Vizitele regelui Eduard al Angliei. Programa călătoriei regelui Eduard al Angliei e stabilită definitiv. Regele dimpreună cu regina și cu fiica cea mai tină, princesa *Victoria*, vor sosi în 21 Aprilie la Copenhaga. Peste patru zile vor pleca la Stockholm, unde vor rămânea o zi și jumătate. De aci își vor continua drumul spre Cristiania, unde vor petrece trei zile. Reîntoarcerea acasă se va întâmpla prin Dania, Germania și Holanda. E interesant, că regele Eduard vizitează mai întâi Stockholmul înainte de a-i fi făcut lui mai întâi regele Gustav vizită oficială.

Dela camera grecească. D. Skazes, ministru afacerilor straine, răspunzând diferitelor întrebări ce i-s'au pus, declară că guvernul Greciei a adresat o notă Porțel cerând joncțiunea drumurilor de fier grecești cu cele turcești; cerând pe de altă parte și sprijinul puterilor cari au și dat miniștrilor lor la Constantinopole instrucțiune pentru a sprijini cererea grecilor. Anglia singură a refuzat acest sprijin deși favorabilă proiectului căilor ferate dar într'o notă către Austro-Ungaria declară că consideră chestiunea reformelor ca trebuind să primeze chestiunea joncțiunii liniilor ferate balcanice.

În ceerce privește majoritatea drepturilor vamale cu 3 la sută de către Turcia, D. Skazes spune că Poarta s'a mulțumit să facă o simplă notificare a majorărei guvernului elenic; această însă a insistat asupra faptului că este necesar a cere și consimțământul Greciei pentru o sporire care nu ar fi conformă cu tratatele.

În chestiunea cabotajului și a măsurilor luate de Turcia contra vaselor grecești, Ministrul de externe a declarat că speră să obțină o soluțiune favorabilă a chestiunii chiar fără intervențiunea puterilor.

Marchisul Imperiali la Viena. Ambasadorul italian din Constantinopol, marchisul Imperiali a călătorit Miercuri la Roma. Ambasadorul va sta mai multe zile și în Viena. În cercurile politice bine informate se vorbește, că în timpul cât va sta marchisul Imperiali în Viena, va confera, cu ambasadorul italian de acolo Avarna, și cu ministru de externe Austro ungar, Aehrenthal, asupra reformelor din Macedonia.

Toate damele se facideal de frumoase

prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșafa feței, piștruire, petele de ficat ștoate necurătenile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László. gyógyszerter — — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —

Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția igienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

Prințul Nichita în St. Petersburg. Călătoria prințului de Muntenegru la St. Petersburg e în legătură nu numai cu chestia drumurilor de fier din Balcani, ci și cu afacerile interne ale Muntenegrului. Ofițerii muntenegrini, 200 la număr, cari sunt în serviciu în Rusia au primit ordin ca să plece în grabă acasă. Principele Nichita va rămânea numai o zi la Tarskoie-Selo.

Monarhiștii portughezi se tem ca nu cum-va cu ocaziunea noilor alegeri, socialiștii și republicanii să aibă majoritatea în parlament. Șefii monarhiștilor au adresat câte o invitație formală amicilor de prin provincii, pentru a face cât mai completă propaganda.

Ridicarea listei civile a regelui Prusiei. »Neue Gesellschaftliche Correspondenz« anunță că guvernul în timpul cel mai scurt va prezenta în cameră un proiect, prin care vor cere ridicarea listei civile a regelui Prusiei. Guvernul motivează acest proiect cu scumpetea generală ce domnește în țară. Traiul s'a scumpit așa de mult, încât această scumpete se simte și la curtea domnească, luând în considerare familia cea număroasă a domnitorului și afară de aceasta fiecare principe și principesă primește anual un onorar anumit. Această urcare a listei civile însă va fi moderată, de oarece regele Prusiei, ca împărat al Germaniei nu are alte izvoare de venit. Urcarea aceasta a listei civile va fi a doua dela suirea pe tron a actualului domnitor, Wilhelm. — De prezent lista civilă a împăratului Wilhelm este de aproape 16 milioane mărci, cam 17,600.000 coroane.

Alegerea de președinte al Statelor-Unite nord americane. Partidul republican al statului indian a hotărât, că la viitoarea alegere de președinte al Statelor unite nord americane, va sprijini candidatura vicepreședintelui Fairbanks. Fairbanks într-o epistolă adresată numitului partid susține ducerea la îndeplinire a revizuirii tarifei imediat după alegerea de președinte și nu în primăvara anului 1909 dupăcum a susținut aceasta Roosevelt la ultimul congres.

Revoluția rusească se întinde. Deținerea teroriștilor durează încă, văzând poliția că prin aceasta a dat de urma unei mari conjurații. Poliția a deținut pe medicul Fränkl, despre care se presupune că face parte din conducătorii revoluționari militari. Pe Fränkl l-au închis în cetatea Petru-Pavel.

Francia și reformele din Macedonia. Conform ziarului »Petit Parisien«, Francia va primi foarte bucuros reformele Rusiei referitoare la Macedonia și dacă între Petersburg și Londra se vor naște mici divergențe de păreri, se va nzu, ca pe acestea pe cale pașnică să le rezolve.

Reformele din Macedonia. Ziarul »Echo de Paris« publică declarațiunile unui distins diplomat, care zice, că Francia, Anglia și Italia sunt dispuse, să primească proiectul Rusiei referitor la Macedonia. Îndeosebi Italia primește cu bucurie proiectul, pentru că întâlnirea dela Veneția s'a sfârșit cu o mare tragere pe sfoară a Italiei. A ieșit la iveală, că Germania înainte de toate e înclinată spre Austro-Ungaria și nu vrea să sprijinească tendințele Italiei referitoare la Balcani. Germania speră, că proiectul Rusiei nu va fi primit și în cazul acesta va face ea un proiect. Despre acest proiect a fost vorba cu ocaziunea întâlnirii

din urmă a prințului Bülow cu baronul Aerenthal. Desigur că Turcia are cunoștință de acest proiect, căci de bună seamă ambasadorul Germaniei la Constantinopol, baronul Marschal a discutat cu Poarta despre acest proiect.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 3 Aprilie n. 1908.

— **Kossuth după audiență.** Ieri Kossuth s'a prezentat în parlament. L-a cercetat întâiu pe ministrul președinte Wckerle căruia l-a referat. După aceasta a vorbit timp mai îndelungat cu Andrassy și cu Zichy. Cele întâmplate la audiență le va spune în consiliul de miniștri, care se va ține imediat ce sosește Appony, care este dus la Brixen.

Membrii partidului kossuthist l-au asaltat cu întrebări pe Kossuth cu privire să audă ceva despre audiență, el s'a mărginit însă a le spune:

— Sunt foarte mulțumit cu rezultatul audienței mele, mi-e mult nu vă pot spune.

— **Apelată revocată.** Protopopul Voicu Hamsea, care precum se știe a fost osândit de tribunalul din Timișoara la 200 cor. pentru omorul învățătoarei Puticiu, săvârșit prin imprudență în toamna trecută, și-a revocat recursul dat la curtea de apel din Timișoara contra acestei sentințe. Procesul era să se judece ieri. Avocatul protopopului a declarat însă înainte de a intra Curtea în meritul cauzei, că revocă apelata.

— **Milioane fumate.** Conform conspectului monopolului tutunului în anul 1907 adică din 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1907, s'a vindut în țările coroanei sfului Ștefan: 36 620 kilograme de bornut, 587.621,840 de pachete de 25 grame, tutun de lulea, 559.104,373 bucați țigări, 1.776.347,123, bucați țigărete și havyane adevărate 166950 de bucați.

— **Transformarea Achilleonului.** Împăratul Germaniei, care după cum se știe, este acum proprietarul Achilleonului, l-a transformat total. O parte a vilei și a parcului se vede, că după moartea împărătesei Elisabeta n'a prea fost îngrijită. Îndeosebi grădinarul are mult de lucru în parc. La castel se află și o fântână, așa, că numai e lipsă ca să ne aducă apă din saul vecin Gasturi. Lângă o latură a castelului e o casă de acumulatori și o șură pentru automobile.

Locuința împăratului e în etajul prim și înaintea lui se întinde o mare terasă cu două loje.

În una din camere e așezată copila statuei împărătesei Elisabeta. Camera de lucru e în stil empiric englez; în ea e o masă de rând și una de scris și mobilele necesare, pe pereți sunt două chipuri ce reprezintă Acropolea. În catul al doilea locuiește împărăteasa și prințesa Victoria Luiza. În camera de locuit și dormit sunt tot aceleași mobile și o masă de nuc, carile au folosit împărăteasa Elisabeta, și cari au fost din nou aduse aci din Lalinz. Pretutindeni se observă mobilele simple, de culoare roșietică, cari s'ar potrive și într'un castel prințiar. Mobilele din sala de dormit de-asemeni sunt de nuc împodobite cu picturi pompeiene. Camera de scaldă e din cale afară luxoasă. Vana de marmură, care e adusă din via romană Borghese de împărăteasa Austriei, e operă antică. Statua lui Heine ridicată de împărăteasa Elisabeta e lăsată în mila Domnului de împăratul Wilhelm.

— **Șezătoare literară în Cluj.** Tinerimea română din Cluj invită la șezătoarea literară ce va avea loc Duminecă în 8 April st. n. a. c. în »Casina română«. Inceputul la 6 ore seara.

— **Defraudare de mai multe milioane.** Cu ocaziunea scontării casei statului spaniol s'a dat de urma unei defraudări mari. Suma defraudată este de mai multe milioane de franci. Defraudantul este un funcționar superior, care a fugit din țară.

— **Un mare învățat englez care a petrecut mai mulți ani studiind clima Siberiei și a Alaskei, publică un articol în care demonstrează cu date precise, că pe când temperatura Siberiei scade din an în an, temperatura Alaskei crește.**

— **Primirea de elevi în școala c. și r. de cadeți.** Pe anul prim al școlii c. și r. de cadeți (infanterie) din Sibiu, să primesc cu începerea anului școlar 1908—1909 (mijlocul lui Septembrie) aproximativ 25—30 tineri fizicește apți, cari cu 1 Septembrie anul curent au împlinit etatea de 14 ani, dar nu au trecut peste etatea de 17 ani, simțesc în dânsii aplicarea pentru chemarea militară și au absolvat cu succes cel puțin suficient, patru clase civile sau patru clase dela o școală medie. Condițiunile de primire cari totodată cuprind și forma rugărilor se pot căpăta pe lângă trimiterea anticipativă de 45 fil., la școala de cadeți.

Petițiunile de primire pentru locuri de plătit sunt a se înainta la comanda școlii, imediat după primirea testimoniuului dela finea anului școlar curent, dar cel mult până în 8 Iulie st. nou. Dacă petentul are să mai facă vre-un examen de amendare atunci trebuie să trimită un atestat interimar. Cererile necomplete, care se înaintează tocmai la termenul ultim, adică 8 Iulie st. n., nu mai pot fi luate în considerare.

E de observat, că cereri care intenționează obținerea unui loc de tot gratuit, fondat din partea statului sunt a se înainta necondiționat la ministerul r. ungar de havyane pentru apărarea țării, până la termenul hotărât, publicat în foaia oficială »Rendelet Közlöny«.

— **Viața artistică în Italia.** Revista teatrală »Trovatore« în numărul său din urmă ne prezintă date interesante despre mișcarea artistică din Italia. Patem și, că în anul trecut 379 trupe de operă au concertat în 220 de orașe și 283 de teatre. S'au predat 133 de opere între cari noui au fost 33. Numărul artiștilor este de 3900. În mai multe locuri s'au predat operele lui Verdi: »Traviata« de către 41 de trupe și »Trovatore« de către 39 de trupe. După acestea s'au predat următoarele piese: »Barbierul din Sevilla« alui Rossini de către 38 de trupe; »Bohem« alui Puccini de către 20 de trupe, »Ma Favorita« de către 20 de trupe, »Fedora« alui Giardano de către 23 de trupe, »Bajazzo« alui Leoncavallo de către 38 de trupe, »Lucia« de către 23 de trupe, »Rigolletto« alui Verdi de către 30 de trupe etc. În anul trecut au concertat 1680 de cântăreți și cântăreți italieni. Între ei au fost 430 sopran, 15 mezzo-sopran și alți, 350 tenoriști, 240 de baritoniști, 150 de basiiși și 30 de buffo-basiiși, afară de aceștia au fost 200 de capelmăstri.

— **Necrolog.** Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștință rudeniilor, amicilor și cunoșcuților noștri, cum a iubitul și în vecl neuitatul nostru soț, frate, cumnat, unchiu și străunchiu Ioan Bartolomeu fost concepist la cancelaria aulică transilvăneană în Viena, secretar consistorial și primar în pensiune al orașului Caransebeș etc. după suferințe grele și împărțit cu sf. sacrameinte, în etate de 74 ani și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului, Marți în 18/31 Martie 1908.

Rămășițele scumpului deiunct se vor depune în cripta din cimiterul gr. or. român din loc Jol în 20 Martie (2 Aprilie) a. c. la 4 ore p. m. Caransebeș în 19 Martie (1 Aprilie) 1908.

Fie-l țărina ușoară și memoria binecuvântată!

— **Parlamentul grecesc a votat un credit de 10.000 de drahme pentru a face asifel față cheltuielilor ocazionale cu venirea împăratului Wilhelm în insula Corfu.** Cel 9 km. de drum pe cari împăratul îl va parcurge dela debarcader până la Vila Achilleion, vor fi pavozați și împodobiți cu 2 arcuri de triumf.

— **Dar bogat.** În urma unui banchet dat în New York, primarulul de un număr de foști elevi ai școlii de arte frumoase din Paris, acum arhitect, ambasadorul Francei a primit un cec de 500.000 de lei (o jumătate de milion) pentru școala de arte frumoase din Paris, cu singura condiție ca numai francezii să se folosească de ea.

— **Mulțămită publică.** Comitetul parohial din Galul-mic a primit 50 coroane dela institutul de credit și economii »Timișana« ca ajutor la salariul învățătoresc, care sumă primindu-o ne-

pus în cea mai plăcută pozițiune, mai ales că a făcut un ajutor mare pentru comuna noastră blăscăvă, — dar vrednică de laudă, că a ridicat salariul învățătoresc la 1000 cor., care a intrat în vigoare din 1 Ianuarie 1908.

Onoratul Institut aducem și pe această cale mulțămiteile noastre. În numele comitetului parohial. — Gaiul mic, la 19 Martie 1908. *Corneliu Mircea*, notar-învățător; *Zaharie Lațco*, parch. președ. com. par.

— Ziarele din Italia, aduc mari elogii, artistului Enescu, care a dat un concert la teatrul Corela, din Roma.

Regina-mamă Margareta a Italiei, a invitat pe dl Enescu la Palatul Regal, unde a avut loc o audițiune muzicală în apartamentele Majestății Sale.

— Fața fragedă și mâna albă este de cea mai mare importanță pentru frumsețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra plastrilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dacă feții și mânilor irăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: *Tómay Imre și W a c h s m a n n Jenő*, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— Prin efectul miraculos al cremei „Aranka de Mintschek”, orice damă se face frumoasă ca în basme. Prețul unui borcan 1 coroană, borcan mai mare în culoare roză 2 coroane. Săpun «Aranka» 70 fileri, apă de spălat «Aranka» 1 cor., pudră «Aranka» 1 cor. mare 2 cor. Cine dorește să aibă un păr frumos blond să folosească apa de păr «Aranka», 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îi încărunește părul să folosească regeneratorul de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabricatorul: laboratorul chimic *Mintsek Géza*. Kecs-kemét.

Dela judecătorii.

Ș. Procesul Hollaky. E cunoscut șirul de calomnieri ale vitezului proprietar de pământ din Aciua Hollaky Imre, pe cari le-a scos la adresa oficialilor de orice rang din comitatul Aradului, pentru că, în unele cazuri, poate, forurile civile au adus verdict de achitare, când Maria Sa Hollaky, acuza fără motive, pe câte un țaran român. Pentru aceste calomnieri cei vătămăși în onoarea lor l-au dat pe Hollaky în judecată, din care s'a ales cu osândă. Exdeputatul simțindu-se fript la degete a cerut dela Curie ca să delege altă judecătorie, unde să se dezbătă procesele sale, deoarece — zice Hollaky în rugarea lui — el este persecutat de toți în comitatul Aradului; până și românii l-au aprins pădurea, i-au furat lemnele, un preot român l-a blăstămat în biserică, un învățător român a îndemnat pe țarani ca să l-o moare. (Sermanu! Credem însă că nici cu minciuni de astea n'o să poată influența asupra judecătorilor, ca să scape de osândă. Și exdeputatul uită în timpul din urmă un alt tribunal — cel din Oradea-mare — ca judecătorie delegată, l-a condamnat la 600 cor. pentru calomnierea judecătorului cercuat din Buteni).

Hollaky se mai plânge în cererea lui către Curie, ca și forurile administrative din comitat sunt preocupate față de el și niciodată nu judecă în favorul lui.

Curia ocupându-se ieri de cererea aceasta a lui Hollaky a delegat tribunalul din Oradea mare ca să pertracteze procesele.

Tot articolul II.

— Ședința dela 3 Aprilie a Dietei. —

— Prin telefon. —

Prezidează: Rakovszky.

Dintre naționaliști sunt de față: dr. N. Oncu, (care a fost și la ședința de ieri), V. Damian, V. Goldiș, dr. I. Maniu, dr. St. Pop, Szkicsák și Petrovici.

La articolul II Mérey Lajos în numele partidului kossuthist propune mai multe modificări, cari prezintă trei deosebiri față de proiectul lui Nagy, și anume:

1. În privința interpelărilor, 2. A rapoartelor comisii de imunitate și 3. În privința verificării procesului verbal.

N. György atacă vehement pe Kmetty acuzându-l că una scrie în cartea sa și alta face ca susținător al guvernului. Vorbește pe larg contra articolului II.

Mezőfi Vilmos vorbește întreg restul ședinței. Combate pe Mérey și desvoltă pe larg toate relele dispozițiunii din articolul II.

Insistă îndeosebi asupra greșalei de a se lăsa interpelările la sfârșitul unor ședințe de 16 ore. Tot așa cere să se mențină ședințele secrete și în nici un caz să nu se lase președintelui putere atât de mare, mai ales că sunt probe recente despre atâtea volnicii. Vorbește pe larg despre chestii sociale și foarte frumos despre libertatea cuvântului în parlament.

Termină propunând un proiect de rezoluție.

Incidentul dr. V. Lucaciu și Rakovszky.

— Prin telefon. —

Budapesta, 3 Aprilie.

Incidentul petrecut ieri în cameră între dr. V. Lucaciu și Rakovszky preocupă și agită în proporții mari clubul parlamentar român. Inzultele adresate domnului dr. V. Lucaciu de vice-președintele Rakovszky, a produs adâncă indignare în clubul naționaliștilor.

Am avut în privința asta o convorbire azi cu dr. V. Lucaciu despre care pe această cale vă raportează următoarele:

»În repețite rânduri — spune domnul dr. V. Lucaciu — am auzit, cum vice-președintele Rakovszky aruncă cuvinte de înzultă la adresa noastră a naționalităților și a disidenților. Cuvinte ca: *Idioți, lași, trădători* și altele epitet care nu se pot reproduce au fost proferate fără nici o jenă. Ele se auzeau însă numai într'un cerc mai restrâns; nu puteau deci să aibă caracter vătămător.

De astădată însă am ajuns în apropierea lui Rakovszky și l-am auzit bine. Când vorbeau naționaliștii, vicepreședintele camerei strigă într'una cele mai ofenzătoare cuvinte. Auzind că, între altele strigă și cuvântul »laș« i-am zis: *Laș e celce înzultă un preot când știe că acesta nu poate lua satisfacție.*

D-sa în loc să se modereze a devenit și mai agresiv, amenințând, că va trage palme.

La aceasta am ripostat: *Se palmuește însuș celce vorbește în acest chip!*

Măne trimit raport mai larg în scris. *Correspondentul.*

Ultime informațiuni.

Nou minister în România. Privitor la înființarea unui nou minister, al industriei și comerțului în România, »Voința Națională« de azi scrie:

Actualul minister al agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor va fi împărțit în două, cu începere dela 1 Aprilie.

Localul în care se află acum instalat ministerul va rămânea numai pentru agricultură și domenii.

Noul minister al industriei și comerțului va fi transferat în alt local.

Budgetul ministerului agriculturii și domeniilor, pentru exercițiul 1908—1909, se alcătuește separat de acela al ministerului industriei și comerțului.

Londra, 3 Aprilie. Contra torpilorul »Nieger« s'a ciocnit pe marea nordului cu vaporul de războiu »Bettford«, și s'a scufundat. Se crede că sunt multe victime.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 2 Aprilie 1908

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Orâu pe Apr. 1908 (100 zlg.)	22 92 - 22 94
Secară pe Apr.	21 44 - 21 46
Ovâs pe Apr.	14 76 - 14 78
Căcură pe Mai 1908	12 88 - 13 90

INCHEEREA la 4 ORĂ :

Orâu pe Apr.	22 76 - 22 78
Secară pe Apr.	21 34 - 21 36
Ovâs pe Apr.	14 66 - 14 68
Căcură pe Mai 1908	13 38 - 13 40

BIBLIOGRAFIE.

A apărut nrul 12 din excelenta revistă pentru tinerimea școlară: »Amicul Tinerimii«, cu următorul cuprins:

Iubirea de patrie. — Vitezul scufundator (cu ilustrațiuni). — Două zile, cele mai ferice din viață. — Basmul primăverii. — Steagul. — Ghiciri și Deslegări.

Se poate procura numărul cu 20 bani, dela institutul tipografic »Minerva« din București. — Apare de 2 ori în lună. Abonamentul 5 lei pe an.

A apărut nr. 3 al revistei medicale »Sănătatea« sub direcția dlui dr. G. Baulescu cu următorul cuprins:

1. Despre boalele molipsitoare și cauzele lor. 2. Mijloace pentru perseverarea cheiei. 3. Un medicament nou contra reumatismului muscular și articular. 4. Pentru combaterea durerilor de urechi. 6. Statistica mortalității în Regatul Prusiei. Cum se păstrează frumsețea pielii obrazului? 8. Mănille chirurgilor. Altele.

Revista apare de două ori pe lună și prețul abonamentului pe an e numai 5 cor. O recomandăm cu căldură onor. noștri cetitorii, cari pot afla în această revistă sfaturi prețioase și foloștoare pentru a duce o viață igienică și refulată.

ANEMIA

o vindecă foarte repede Emulsiunea SCOTT și îndepărtează și slăbiciunea, indispoziția și deprimarea provenite din această boală. Buna reputație ce și-a câștigat-o Emulsiunea SCOTT mai ales în cazuri de anemie se bazează pe aceea, că la prepararea acestui medicament se folosesc cele mai fine materii ce se pot procura cu bani, și cari s'au putut descoperi după experiențe de ani îndelungați și mai ales că prin

PREPARAREA lui SCOTT

aceste materii sunt gustoase și ușor de digerat. Rezultatul acestora e acest preparat a cărui putere nutritivă e neîntrecută.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Administrației.

Axente Popovici. Rîșculița. Am primit 40 cor. ca abonament până 15 Iunie 1908.

Al. Vășladi. Târnăveni. Am primit 6 cor. pe Quart. II din 1908.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA

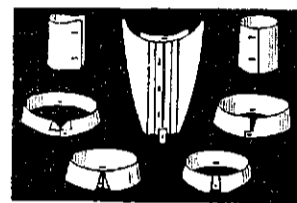
1907.		ACTIV		1908.	
17 Martie				8 Martie	15 Martie.
115020407	81425407	Reserva metalică Aur . . .	93352908	132146918	131887908
1419750	33595000	„ Trate Aur . . .	38535000	1769578	1794550
79747380		Argint și diverse monete . . .		73059857	65532366
		Portofoliu Român și Străin . . .		24488487	24424219
29985594	(*)	Impr. contra ef. publice . . .	7626800	11999924	11999924
11999924	„	„ „ „ „ In cont curent . . .	16797419	15638508	15638508
15931524		Fonduri publice . . .		3243121	3243121
3270121		Efectele fondului de rezervă . . .		5929697	5929736
5872035		„ „ „ „ amortisarea imob. și material . . .		643205	663538
611087		Imobili . . .		362280	461475
438980		Mobilier și Mașini de Imprimărie . . .		104881134	104694834
102355018		Cheltuieli de Administrațiune . . .			
—		Deposite libere . . .		7090411	14128433
—		„ „ „ „ & provizoria . . .		22419896	24733461
21463177		Compturi curinți . . .		403673016	405132073
—		Copmturi de valori . . .			
388114997				12000000	12000000
		PASIV		24574391	24574391
12000000		Capital . . .		3603940	3603940
22697129		Fond de rezervă . . .		257887300	259464500
3343012		Fondul amortisării imobilelor și material . . .			
238270970		Bilete de Bancă în circulațiune . . .		726251	794408
—		Profituri și pierderi . . .		104881134	104694834
713284		Dobânzi și beneficii diverse . . .			
102355018		Deposite de retras . . .			
—		„ „ „ „ & provizoria . . .			
8735584		Compturi curinți . . .		403673016	405132073
388114997					

Scamptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%

O preteasă văduvă, din familie bună, care se pricepe la fierț și la ale casei se recomană de îngrijitoare bonne, ori econoamă la un domn, preot, sau învățator mai în etate, pe lângă remunerație modestă. A se adresă la administrația ziarului.

Economisește multă
oboseală, timp și lemne
fiecare menageră care spală rufele cu
pravul de săpun
pentru spălat
arătat de mine, și rufele se fac curate și albe ca zăpada. La fiecare pachet e adăugat și un prospect.
Prețul unui pachet 24 fileri și 12 fileri.
Se găsește la
Stefan Knezevits, Temesvár
Fabrik, Hauptgasse 25, „Zur Salzmühle.

Spălătorie chemică, văpsitorie, apertură de perdele, curățitorie de albituri.

Cazilia Ottawa
WIEN
XVIII Martinsstr.
Nrul 12.

Se recomandă pentru a i-se da haine și albituri spre a le curăți cât se poate mai bine.

Grósz Nagy Ferencz,

farmacia DEBRECZEN, Șas-u. 8, farmacia „Arany egyszervu”
Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există română!

Cine vooiește să scape de orice soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul **Balzam Regesc** (Király Balszam) al cărui efect vindecător recunoscut de medici. 1 sticlă mare 2.65 cor. cu îndrumare. 3 sticlé mari 6.65 cor. cu îndrumare, porto franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai eficace medicament. Numai există română!

Hajdusági Bajuszpujű.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi
POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin postă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT
PENTRU VOPSIREA PARULUI
în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

TRISKA J.

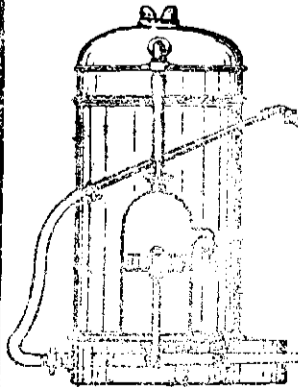
Pianine — Cimbale — Pian Harmonice

în prețul de fabrică se pot căpăta și plătit în rate.

● Se închiriază instrumente. ●
Acordarea sau repararea în loc sau în provincie o săvârșește prompt.

Cel mai mare magazin de plane în Ardeal **TRISKA J.**
KOLOZSVA R
Sétatér-u. 10. (Casa pro pr.)

Nou! INDUSTRIE MAGHIARĂ! Nou!

Cele mai bune stropitoare de vii ale prezentului.

Succesul universal al unei inventațiuni - maghiare!
Descoperirea lui LUGOSI FERENCZ.

A cutreierat deja lumea întreagă și o folosesc cei mai renumiți proprietari de vii

Stropitoarea de vii

fiindcă e cea mai bună, cea mai perfectă din timpul prezent și se economisește mult timp și materie, nu se strică, garanție pe 5 ani. Singurul fabricant:

Lugosi Ferencz în Gzezléd.

Nou! Catalog de prețuri gratuit și porto franco. Nou!

Negustorilor prețuri reduse.

Prăvălie nouă.

WEISZ și BENJÁMIN

ARAD, **Andrássy tér Nrul 22.**
(Lângă farmacia Hajos).

Recomandăm magazinul nostru asortat din nou așa d. e.

Lucrări de mână și tot felul de articole ce se țin de aceasta branșă,

mănuși de dame, dantele, panglici, haine de copii și trouseau pentru bébé, mare asortiment.

Serviciu atent.

Prețuri eftine.

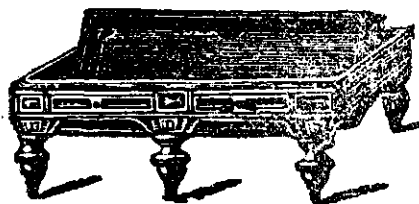
Telefon în loc și provincie 635.

Joan P. Popidan,

măsar de edificii, mobile și billiarde în Sibiu.

Se recomandă în atențiunea onor. public din loc și din provincie. Face tot felul de edificii și mobile de școală, prăvăli și biurouri, montează cafenele și restaurante.

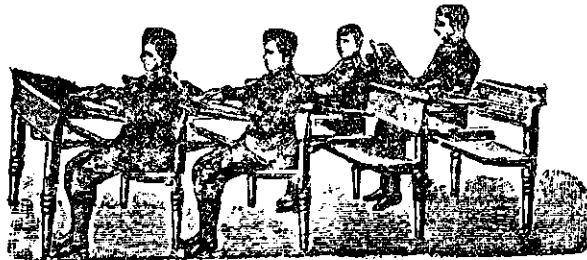
Mai ales atrag atenția on. proprietari de cafenele și restaurante asupra atelierului meu de biliarde, unde le săvârșesc pe lângă prețurile cele mai moderate și garanție.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

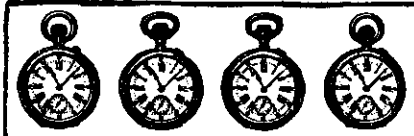
Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsar al lui

Nagyszeben, Elisabethgasse 53.

Wilhelm Connerth.

Unde să cumpere omul cele mai bune, mai ieftine

și mai fine **oroloage, țvikeri, ochelari,** lanțuri de oroloage din **aur, argint și nichel** pentru strapațe.

Atelier mare **de reparat ciasornice** în mod favorabil și punctual, lucrările trimise din provincie se săvârșesc punctual și repede.

Francisc Rill
SIBIU, str. Cisnădiei Nr. 16.

Prețuri moderate!

Spre atențiunea onor. public!

PARFUMERIE

FRANCEZĂ ȘI ENGLEZĂ

Creme pentru față, creme și pudre pentru mâni, pudre pentru față, ape de colonia, ape de păr, săpunuri, ape de gură, paste, prafuri și perii pentru dinți precum și tot felul de articole casnice în calitățile cele mai bune și cu prețurile cele mai moderate, se găsesc la:

Noua Drougerie

= Nestor Hanzu =

ARAD

strada Weitzer János Nrul 2.
(Palatul Minorităților).

Firmă românească !!

Adresa pentru scrisori:
„VÖRÖSKERESZT“ DROGERIA ARAD.

Comenzile din provincie să efectuiască prompt și exact.

Comandă din provincie să efectuiască prompt și exact.

Făină de orez, perli de dinți, cosmetecuri de bărbierit cea mai fină calitate.

RIEDL ÖDÖN

fabricant de pepteni și prăvălie de garnituri de păr pentru dame — săpun, perii, parfum și mărunțișuri.

Arad, József főherceg-ut 9. (vis-a-aviz de biserică nouă evanghelică.)

Telefon 572.

Tot felul de lucruri în branșa aceasta, lorgnete de scoică brună și deschisă, os de elefant, de os veritabil de bivoli ș. a. repararea cu prețuri favorabile.

Pomadă de mustață, perii de mustață, pungație de mână și portmonenuri, bricege, briciari foarfeși, favorul cel mai ieftin de unde se pot procura.